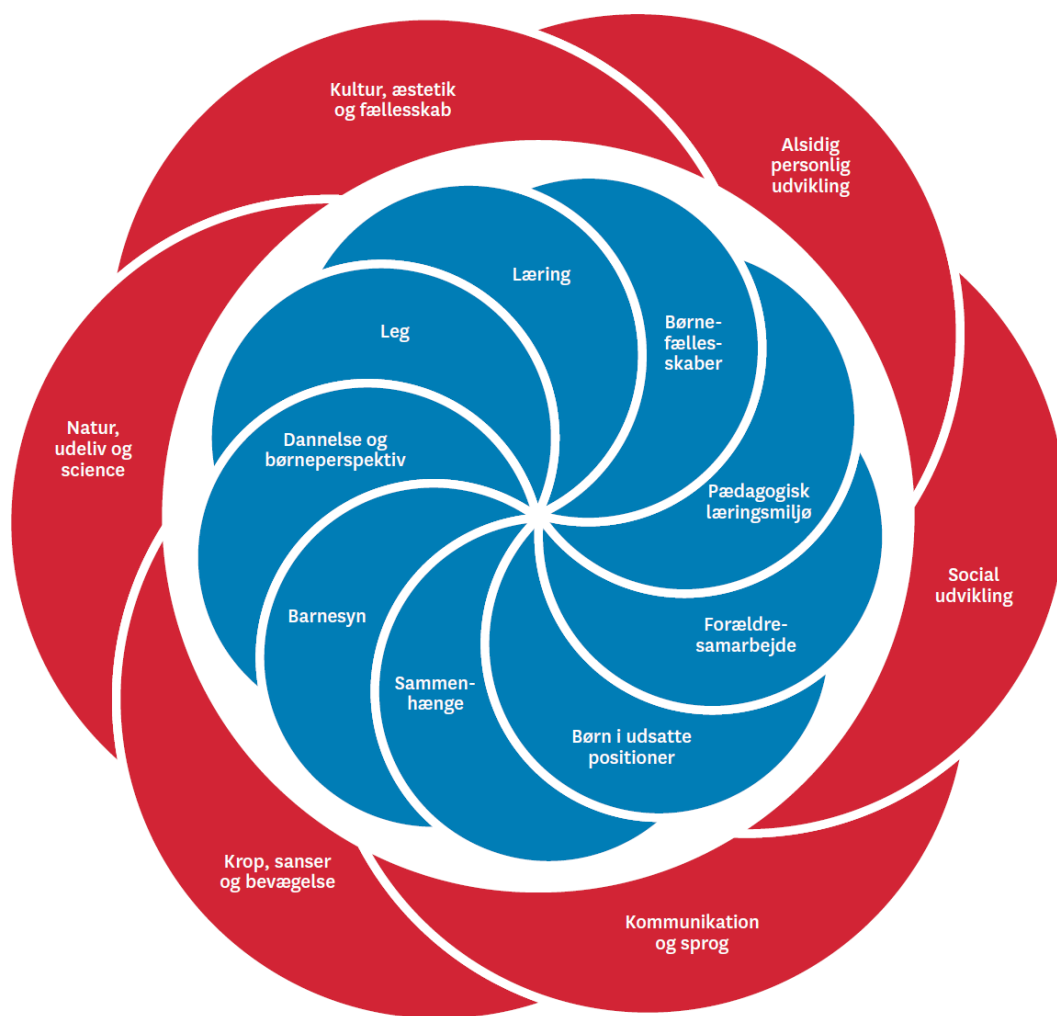

Pædagogisk læreplan

Hagedsted Naturbørnehus

Indhold

Forord:	2
De 9 grundsyn:	2
Børnesyn	2
Dannelse og børneperspektiv	3
Leg	4
Læring	4
Børnefællesskaber	5
Pædagogisk læringsmiljø	6
Forældresamarbejde	7
Børn i udsatte positioner	8
Sammenhænge	9
De seks læreplanstemaer	10
Kommunikation og sprog	10
Kultur, æstetik og fællesskab	12
Social udvikling	13
Natur, udeliv og science	14
Alsidig personlig udvikling	16
Krop, sanser bevægelse	17

Forord:

Hagedsted Naturbørnehus er placeret i en lille landsby, med mulighed for ture rundt i naturen i nærmiljøet. Vores dagligdag foregår så vidt det er muligt udenfor.

I Hagedsted Naturbørnehus er denne reviderede læreplan blevet udarbejdet med afsæt i område Katrinedals styrkede læreplan, som blev udarbejdet af medarbejderne fra hele området.

De 9 grundsyn er revideret og de 6 læreplanstemaer har medarbejderne i huset samarbejdet om at udarbejde, med udgangspunkt i praksis om, hvordan det pædagogiske arbejde tager sig ud i dagligdagen.

Ved hjælp af læreplanen vil vi løbende evaluere den pædagogiske praksis og arbejde med læringsmål som tager afsæt i, hvad der rører sig i den enkelte børnegruppe- disse læringsmål kobles sammen med læreplanstemaerne.

Vores mål er, at der fremover arbejdes med brede læringstemaer hen over huset- med afsæt i FN's verdensmål.

God læselyst.

De 9 grundsyn:

Børnesyn

Det enkelte barn er ligeværdigt, unikt og indeholder masser af ressourcer og udviklingspotentialer. Barnet udvikler sig og lærer gennem relationer til andre – såvel børn som voksne.

Barnet skal forstås ud fra de sammenhænge, det indgår i, og ud fra de betingelser, det har for at handle. Derfor kan barnets adfærd heller ikke ses uden at kigge på de voksnes praksis, og på de rammer og regler som de voksne opsætter i hverdagen.

For at forstå barnet skal vi undersøge barnets baggrund og hverdag. Barnets trivsel og udvikling påvirkes af, hvilken tilgang og sprog, vi anvender i kontakten med barnet. Barnet er aldrig et problem; men det kan være en del af en problematik – og så har vi voksne ansvaret.

Børn opleves grundlæggende som kompetente og selvstændige:

- Børnene deltager i hverdagsrutiner og gøremål indenfor nærmeste udviklingszone
- Vores opgave er at vejlede, give tid, lytte og anerkende

Børn har brug for omsorg, udfordringer, forventninger og tillid fra de voksne:

- Børn har brug for passende udfordringer i forhold til alder og udvikling
- Børn har brug for tydelige rammer og en tryk base
- Vi skal kunne justere os i forhold til barnet
- Vi skal være tydelige rollemodeller, guidende og vejledende

Børn har en værdi i sig selv - børn har ret til at være børn, ret til at være forskellige og ret til at udvikle sig i forskellige tempi:

- Anerkendelse af det enkelte individ og dets nærmeste zone for udvikling
- De voksne positionerer sig ved at gå foran, gå ved siden af og gå bagved barnet
- Trivsel danner grundlag for læring, udvikling og dannelse

Vores mål er, at børnene har de kompetencer, som er vigtige i forhold til overgangen mellem dagtilbud og skole. Vi ønsker at sende børn videre, der kan begå sig i sociale fællesskaber, som har empati samt tager hensyn og forstår andres motiver.

Dannelse og børneperspektiv

Vi stiller åbne spørgsmål, hvor vi ikke går ind og definerer børnenes oplevelser; men hvor børnene selv får lov at sætte ord på, hvad de oplever. Vi anerkender børnene, hvilket vil sige, at vi gør vores bedste for at se og lytte til børnene. Vi ser ind i deres oplevelsesverden og gør vores bedste for at forstå dem, både den verbale kommunikation og den nonverbale kommunikation såsom kropssprog og mimik. Børn er alsidige og det er vigtigt at være opmærksom på forskellighederne - og ikke mindst at se de forskelle som styrker og ikke svagheder.

Vi forsøger ihærdigt at følge børnenes interesser og initiativ og ikke låse os fast - men være åbne over for ændringer, og at aktiviteter kan udvikle sig i andre retninger, end vi oprindeligt havde planlagt og forestillet os.

Børnenes dannelse kommer indefra og udvikler sig i samspil med andre mennesker. De relationer, som børnene har med voksne og andre børn, er yderst vigtige for deres dannelse. Derfor skal vi som voksne være rollemodeller. Dette gøres ved at være aktivt deltagende, imødekommende, udvise empati, hvile i sig selv og kende ens egne grænser.

Når den voksne er autentisk, oprigtig og ærlig, understøtter det den gode relation og gavner børnenes dannelse. Vi vil derudover understøtte børnene i at blive selvreflekterende. Vi mener, dette giver børn, som er i stand til at forhandle, og at de dermed selv kommer frem til løsninger og fortolkninger. Dette kræver vished og forudsigelighed af rolige voksne, som støtter op om børnenes valg, og hvor børnene får tid til koncentration og fordybelse i de forskellige situationer. Også i konfliktsituationer, hvor der gives tid til at høre alle parter oplevelser og virkelighed.

Medindflydelse og medbestemmelse er vigtig for børns dannelse. Medindflydelse er, når børnene kommer med deres tanker, ideer og input, og den voksne formår at tage hensyn hertil. Når børn har medbestemmelse, er børn og voksne ligeværdige og jævnbyrdige inden for de pædagogisk opstillede rammer. Børnene skal kunne ytre sig og i fællesskab med andre børn og voksne finde en fælles løsning.

Vi inddrager bl.a. børnenes perspektiver, når hverdagen skal planlægges, og børnene er fx med til at bestemme hvor ture går hen. I vuggestuen er vi nysgerrige på at se hvor børnene søger hen i leg og sørger for at aflæse kropssprog, så også de små børns perspektiver mødes og anerkendes.

Børn skal mødes i børnehøjde - både af voksne og i læringsmiljøet. Dette skaber valgmuligheder og medbestemmelse for barnet over dets egen oplevelsesverden. På den måde understøtter vi som voksne barnet og er med til at udvikle dets selvværd.

Leg

Hvad er leg, og hvorfor har dét at kunne lege så stor betydning for barnet?

Leg er vigtigt for barnets læring. Legen har værdi i sig selv, og vi skal skærme og hjælpe børnene med at beskytte deres leg. Legen er barnets måde at bearbejde, øve og udvikle sig, i alt som det oplever i dets hverdag. Børn er ikke født med evnen til at kunne lege. Dette læres i samspil med andre.

Når barnet leger, træner det kroppen fysisk, øver sproget og lærer at klare sig socialt i livet. Legen giver barnet erfaringer, øvelse i at være sammen med andre og en begyndende forståelse af regler og aftaler.

Børn opfatter leg som noget rart, sjovt og som en naturlig del af deres hverdag. Legen skal være lystbetonet for, at den kan give læring og udvikling for barnet, og legen bruges til at bearbejde indtryk fra hverdagen.

For barnet har legen ikke et mål - det leger for at lege!

Det pædagogiske personales rolle er:

- at være tydelige rollemodeller ved at være nærværende og aktive i barnets leg
- at være støttende, deltagende og observerende i barnets leg
- at være bevidste om deres ansvar for at understøtte og rammesætte legemuligheder for alle børn
- at være bevidste om deres positionering i forhold til børns leg. Ved siden af, bagved og foran er tydelige positioner, som de voksne skal indtage i deres pædagogiske praksis
- Leg foregår hele dagen

Børns spontane og selvorganiserede leg, fri leg, skal både anerkendes og respekteres og gives betydelig plads i hverdagen. Børn skal øve sig i at løse konflikter i deres leg. Det pædagogiske personale har en central rolle i at iagttage, guide og støtte, hvis barnet har brug for dette.

Vi har en stadig opmærksomhed på at undgå at forstyrre børnenes leg unødigt- det vil sige at det pædagogiske personale skal gøre sig umage med ikke at afbryde legen, hvis ikke det er en nødvendighed.

For børn i udsatte positioner er det vigtigt, at det pædagogiske personale kan rammesætte samt har kompetencer til at tilrettelægge pædagogiske legefællesskaber, som åbner muligheder for inddragelse af alle børn. Herunder selv at være aktive i legen og hjælpe børnene med at oversætte og forstå hinandens hensigter i legen

Læring

I Hagested Naturbørnehus definerer vi læring som tilegnelsen af ny viden, nye færdigheder, nye kompetencer, nye oplevelser, ny forståelse eller en ny måde at agere på.

Læring sker over hele dagen i alle situationer, f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, spontan leg og ikke mindst hverdagsrutinerne såsom borddækning, spisning og i garderoben.

Gennem læring og leg ønsker vi at skabe et udviklende miljø, der styrker børnene i, hvordan livet kan tackles med alle dets valg, muligheder og usikkerhedsmomenter.

Vi giver alle børn muligheder for at indgå i børnefællesskaber. Vi skaber rammer, der gør det muligt at tage udgangspunkt i børns forskelligheder. Vi er opmærksomme på, at børn har forskellige måder at lære på, og derfor er vi bevidste om at tilbyde forskellige måder at lave aktiviteter på.

Vi understøtter børnene i at turde begå fejl, famle og slippe fantasien løs

Vi tilbyder rammer, der understøtter, at børn lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål, ved at blive mødt af spørgsmål og tilpasse udfordringer i forhold til, hvor det enkelte barn er i sin udvikling.

Børn lærer bedst, når man kan bygge videre på det, barnet kan i forvejen. Dette kaldes "barnets nærmeste udviklingszone".

I hverdagen har vi fokus på gode relationer og samspillet med børnene, da det er af afgørende betydning for læring og trivsel. Vi er alle uddannet i at bruge metoden ICDP - en metode, hvor vi arbejder ud fra otte samspilstemaer.

For at læring finder sted, skal det give mening for børnene, for hvis det ikke giver mening, finder ingen læring sted. Vi følger børnenes leg og interesser som pejlemærke for, hvad der optager dem, og bruger det i planlagte og spontane læringsaktiviteter.

Læring er et gensidigt, forpligtende samarbejde mellem forældre og personale med inddragelse af andre relevante faggrupper efter behov, f.eks. sundhedsplejersker, fysioterapeuter, ergoterapeuter, talehøre-konsulenter eller psykologer, så vi sikrer et optimalt grundlag for børnenes trivsel, læring og udvikling.

Børnefællesskaber

I børnehuset indgår børn i et socialt fællesskab med andre børn og voksne. Det pædagogiske personale skaber rammerne for udvikling af relationer og venskaber i fællesskabet. I fællesskabet skal der samtidig være plads til individet, de forskellige personligheder og særlige behov.

I hverdagen tilbyder vi forskelligartede aktiviteter, hvorigennem vi giver børnene forskellige former for fællesskaber. Vi laver aktiviteter på tværs af "faste" børnegrupper, hvor børnene kan skabe nye fællesskaber og relationer. Aktiviteterne kan være baseret på barnets udviklingstrin fremfor alder, og på den måde sikrer vi forskellige fællesskaber.

- Vi giver det enkelte barn en oplevelse af, at der er noget relationelt, som lykkes.
- Anerkendelse, ros og guidning fra nærværende voksne får børn til at vokse og opleve sig inkluderet i institutionens fællesskab

- Engagerede og nærværende medarbejdere får børn med på nye idéer – finder nye veje til nye roller og mulighed for deltagelse i fællesskabet for alle
- Vi voksne tager ansvar for kommunikationen. Kommunikation er et vigtigt redskab i fællesskabet – dialogen skaber relation og fællesskab barn/barn og voksen/barn.
- Vi giver børnene ansvar og medbestemmelse - for hinanden og fællesskabet
- Vi giver børnene tid til tanker
- De pædagogiske medarbejdere er rollemodeller for fællesskab og positiv interaktion
- Vi skaber opmærksomhed på gode vs. uhensigtsmæssige fællesskaber
- Vi sikrer ligeværd i børnegruppen på trods af forskelligheder - alle har noget at bidrage med

Hvordan

Inddeling i små og forskellige grupper (alder/interesse/aktivitet) – fremhæve det barnet er god til og hjælpe det ind i fællesskabet – understøtte barnets sociale kompetencer – samarbejdslege – fællesskab i de daglige rutiner (garderobe/dække bord/rydde op) – formidling af regler og værdier for fællesskabet (spiseregler, legepladsregler) – sparring i personalegruppen/med PPR – hjælp til konfliktløsning og fokus på ny fælles aktivitet, frem for hvem der skal bestemme over den – de voksne hjælper det afviste barn ind i nye fællesskaber – de voksne fremhæver barnet positivt for andre i børnegruppen – lære børnene at sige fra overfor uhensigtsmæssige fællesskaber – synliggøre fordelene ved forskelligheder og at individet bidrager til fællesskabet på hver sin individuelle måde – fremhæve forskellige roller og personligheder som lige vigtige i fællesskabet.

Forældrenes rolle

Forældrene har et medansvar for børnefællesskabet. De er med til at skabe sammenhæng mellem hjem og dagtilbud samt muliggørelse af, at børnene skaber venskaber på tværs af alder, køn og kultur, og at mobning derigennem forebygges.

- Deltagelse til forældrearrangementer – familiedag, halloween, julehygge og lignende
- Det er vigtigt for børnefællesskabet, at forældrene respekterer husets daglige rutiner (f.eks. undgå afbrydelse af samling, mødetidspunkt ift. tur og andet)
- Nærværende forældre, når de træder ind i børnefællesskabet (minus snak i mobil)
- Være med til at invitere nye børn/familier ind i fællesskabet
- Forældrene skal vide, at de indgår i den styrkede læreplan (forventninger/krav)

Pædagogisk læringsmiljø

FN's børnekonvention understreger, at dagtilbuddene skal skabe læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børns perspektiver og understøtter børns ret til leg og medbestemmelse.

Læringsmiljøet i dagtilbud består af alle de muligheder for udvikling, trivsel og læring, som dagtilbuddet giver børnene. **Læringsmiljøet** handler blandt andet om, hvordan dagen og aktiviteterne bliver rammesat, organiseret og tilrettelagt.

I Hagested naturbørnehus ser vi det pædagogiske læringsmiljø som rammen for børns trivsel og læring, der ses både på det fysiske læringsmiljø, men i høj grad også på det psykiske læringsmiljø. For at lære skal der være rart at være.

Derfor gør personalet sig didaktiske overvejelser om et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring, udvikling og dannelse.

For at skabe et læringsmiljø, der indbyder til dette, møder børnene positive, nærværende og engagerede voksne rollemodeller. Det pædagogiske personale formår at inddrage børnene i en læringsrig hverdag, hvor alle børn har mulighed for at deltage ud fra egne kompetencer.

Som rammeskaber af det pædagogiske læringsmiljø er personalets forskellige ressourcer, refleksioner og evaluering vigtige arbejdsredskaber. Det pædagogiske personale skal skabe fysiske rammer, der indbyder til leg, læring og udvikling hos børnene. De fysiske rammer kan være med til at understøtte den daglige struktur, så det gør det lettere for børnene at navigere i hverdagen.

Målet er at få skabt et læringsmiljø, der har fokus på børnenes læring gennem hele dagen. Dette sker i de faste daglige rutiner som bl.a. håndvask, frokost, garderobe, overgange (eksempelvis fra håndvask til frokost eller fra frokost til legeplads) såvel som i strukturerede, voksenstyrede aktiviteter, leg og spontane børneinitierede aktiviteter.

Det er vigtigt, at vi som rollemodeller forholder os nysgerrige på os selv, vores ageren og engagement, da det har stor betydning for et godt læringsmiljø.

Det er det pædagogiske personales opgave at "så frø" og stille åbne spørgsmål, som giver anledning til undring hos børnene, hvilket gør dem nysgerrige på ny viden, læring og udvikling.

Nærværende voksne i børnehøjde giver omsorg, tryk tilknytning og trivsel. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring.

I Hagested Naturbørnehus foregår en stor del af dagen udendørs, det betyder at medarbejderne skal være opmærksomme på at tilbyde fysiske læringsmiljøer ude såvel som inde. Hos os har legetøjet ikke faste pladser og en del legetøj kan både bruges inde såvel som ude. Det stiller krav til at medarbejderne er fleksible og hjælper børnene med at se hvilke lærings miljø der skal opstilles udendørs den pågældende dag.

Forældresamarbejde

Vi lægger vægt på en ressourceorienteret tilgang, hvor barnets udvikling og trivsel er i centrum.

Vi ønsker at skabe et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde. Ved opstart i vuggestuen afholdes der en opstarts samtale hvor en medarbejder fra barnets stue og pæd. leder deltager. Til denne samtale tales der både om graviditet, barnets første tid, forventninger fra forældre og også forventninger til forældrene. Det er vigtigt at dette møde prioriteres således at det gode forældresamarbejde kan etableres.

Vi lægger vægt på, at forældrene kommer på besøg inden opstart og bliver trygge ved de nye rammer og får sat ansigt på børn og voksne.

Vi lægger vægt på den daglige dialog om barnets udvikling, trivsel og dannelse - og ønsker at dele de positive erfaringer på kryds og tværs af barnets to arenaer; hjemmet og dagtilbuddet.

Den digitale dokumentation anvender vi til at understøtte den daglige dialog om, hvad der optager barnet, og hvad der pædagogisk er på spil i institutionen. Gennem den daglige dialog og den digitale dokumentation vil vi give forældrene adgang til de aktuelle fokusområder, vi arbejder med ift. barnets læring og den pædagogiske indsats' karakter.

Tilrettelagte og strukturerede forældresamtaler kan bidrage til, at vi hører forældrenes perspektiv på, hvad der rør sig i hjemmet ift. barnets udvikling og trivsel.

Forældrene har en unik viden om børnenes liv uden for daginstitutionen, som vi kan inddrage i arbejdet med at skabe læringsmiljøer, der understøtter børneperspektiver. Vi vil gerne skabe et samarbejde omkring børnenes leg og læring og give faglige informationer om de børnefællesskaber, barnet indgår i.

Børn i udsatte positioner

- Åbenhed er fundamentet for vores arbejde med børn i udsatte positioner
- Alle børn kan på et tidspunkt i deres barneliv, af forskellige årsager, være i en udsat position i kortere eller længere tid.
- Vi tager udgangspunkt i barnets behov, tanker og følelser og tilpasser vores pædagogiske tilgang efter dette
- Vi respekterer forældrenes rolle som de mest betydningsfulde omsorgsgivere for deres børn samt tager forældrenes synspunkter og ønsker alvorligt

Vi ser børnene og er nysgerrige på deres adfærd og deres baggrund for at agere, som de gør. Vi observerer børnene, både i deres samspil med forældrene og andre børn. Vi har mulighed for at trække på følgende tiltag:

- Sparring med kolleger/leder i forhold til pædagogisk indsats, f.eks. ICDP-forløb
- Brug af forskellige tests/vurderingsmaterialer, f.eks. sprogvurdering, kognitive tests og motoriske tests
- Forældreinddragelse: Bruge "Fælles Indgang" på kommunens hjemmeside (<https://holbaek.dk/>) samt bruge interne og eksterne samarbejdspartnere.

Betydningen af forældresamarbejdet

Et godt forældresamarbejde er vigtigt for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.

- Tillidsfuld relation og åben dialog mellem personale og forældre
- Pædagogisk vejledning og sparringspartnere for forældrene
- Tværfagligt samarbejde med andre faggrupper, f.eks. talehørekonsulent og psykolog
- Benytte ICDP
- I samarbejde med forældrene lave underretninger til Børneindsatsen for at sikre forældrene den nødvendige hjælp og støtte i hjemmet

Pædagogisk indsats

I dagtilbuddene har vi fokus på tidlig indsats og overgangene i barnets liv. Vi tager udgangspunkt i, hvor barnet er i dets udvikling.

- Vi skaber udviklende læringsmiljøer. Vi bruger os selv i legen og indgår på lige vilkår med børnene.
- Vi arbejder pædagogisk struktureret, og vi anvender konkrete handleplaner som værktøj.

Mentalisér og se børnenes signaler – hvad er det, de "fortæller" os

- Mentalisering er at forstå egen og andres adfærd ud fra mentale tilstande. Dette er blandt andet følelser, tanker, behov, mål og grunde.
- Vær opmærksom på barnets behov, følelser og tanker, vær nysgerrig, åben og undrende
- Prioriter at skabe tid og rum til nærvær, vær anerkendende, vær i øjenhøjde med barnet og mød det, hvor det er.
- Skab tryghed og gode relationer, juster dig i forhold til barnet, inkluder barnet, inviter til samtale, aktivitet og leg.

Tværfagligt samarbejde ift. børn i udsatte positioner

- Det tværfaglige samarbejde er vigtigt i forhold til alle børn, men særligt vigtigt i forhold til børn i udsatte positioner
- Vi arbejder med tidlig indsats i vores pædagogiske tilgang. Den tidlige indsats aftales i tæt samarbejde med forældrene.
- Vi er opmærksomme på opfølgning og evaluering
- Vi samarbejder tæt med Børneindsatsen i Holbæk Kommune

Sammenhænge

I Hagested Naurbørnehus mener vi, det er vigtigt at have fokus på at skabe sammenhæng i alle overgange - fra hjem til vuggestue/dagpleje, videre til børnehave og til sidst til skolen. Det er vigtigt, at vi begynder at tale om sammenhænge i stedet for overgange, som oftest bruges i pædagogisk praksis. Da ord former vores tænkning, og da vi taler om at skabe sammenhænge for barnet mellem hjem/dagtilbud og dagtilbud/skole, bliver det tydeligt, at vi, der arbejder med at skabe rammerne for overgangene, alle bærer et særligt ansvar for at sikre, at der er sammenhæng for barnet.

Vi skal samarbejde, så det giver mening for barnet, for jo mere mening, det giver for barnet, jo nemmere finder barnet sig til rette i den nye kontekst. Derfor har vi i Hagested valgt at fokusere på sammenhænge.

Hvad skal der så til for at sikre den gode sammenhæng mellem børnenes forskellige verdener?

I Hagested skal personalet, børnene og forældrene have et samspil, som bærer præg af en følelsesmæssig, meningsskabende, vejledende og guidende dialog. Barnet skal have en oplevelse af at blive set og hørt, at der bliver fulgt op på dets initiativer, at det er en del af et forpligtende fællesskab, og at der skabes sammenhænge ud fra fælles oplevelser, men også oplevelser fra hjem til dagtilbuddet.

Forældrene er uundværlige medspillere i at skabe de bedste sammenhænge for barnet. Forældrene og personalet kan i dette samspil være med til at sikre den røde tråd for barnet. Der skal skabes et læringsmiljø, hvor barnet oplever en sammenhæng mellem de forskellige verdener. Der skal derigennem kunne skabes et trygt miljø for barnet.

Sammenhæng mellem dagtilbud og skole vil tage udgangspunkt i den aktuelle børnegrupperes behov og kompetencer, og vigtige fokuspunkter er: Mod på - og lyst til - at deltage aktivt i nye oplevelser og sammenhænge, bidrage til børnefællesskaberne, nysgerrighed, evnen til at fordybe sig, tro på egne evner, vedholdenhed, selvhjulpenhed og et læringsmiljø, der giver mulighed for at udvikle nysgerrighed overfor tal, former, mønstre og bogstaver.

Inden skolestart, når klasserne er delt, kommer børnehaveklasseleder og pædagog på besøg i børnehuset og ser børnenes hverdag. Børnene inviteres "i skole" en dag i juni og vi opfordrer meget forældrene til at prioritere denne dag. Som det ser ud pt. har børnehuset desværre ingen mulighed for at deltage i dette.

Børnehuset har, hvis forældrene giver samtykke hertil, et møde med skolen hvor de overleverer informationer om det enkelte barn. Her lægges især vægt på barnets styrker, men selvfølgelig også på, hvor det enkelte barn har behov for guidning og evt ekstra omsorg ift den nye verden som venter forude.

Børn i udsatte positioner holdes der, med forældrene samtykke, løbende møder om. Det sidste år inden skolestart inviteres, så vidt det er muligt, skolen med til udviklingsmøder, så skolen kender barnet og dets udviklingspotentiale bedst muligt inden opstart.

De seks læreplanstemaer

Nedenfor følger en gennemgang af de seks læreplanstemaer, medarbejderne har sammen beskrevet, hvordan der arbejdes med de enkelte temaer i Hagested Naturbørnehus, gennemgangen er suppleret med eksempler fra børnehuset.

Kommunikation og sprog

Uddrag af bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold for læreplanstemaet kommunikation og sprog:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, som bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogligøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Sproget og kommunikationen er børnenes håndsrækning ud til deres omverden og til hinanden. Gennem sproget har børnene mulighed for at udtrykke sig og vise hvem de selv er, ligesom de har mulighed for at tilegne sig ny viden. Jo mere nuanceret sprog børnene har jo større mulighed har de for at deltage i

fællesskabet og udvikle nye potentialer. De sproglige kompetencer er med til at hjælpe børnene i konfliktløsning da de lærer at lytte til hinanden og indgå kompromiser ift. holdninger og behov.

I Hagested natur børnehus arbejder vi fokuseret på børnenes sproglige færdigheder ved at understøtte barnets behov for at ytre sig.

Når børn skal lære sprog, er det vigtigt med nærværende og opmærksomme voksne, der har øjenkontakt og som taler **med** barnet og ikke til barnet. Vi tilpasser vores sprog og kommunikation til barnets alder, niveau og behov.

Vi observerer hvad barnet er interesseret i, vi giver barnet tid til at tale og vi lytter til hvad barnet siger.

Ved at opdele børnene i mindre grupper, mindsker vi stimuli, skaber et trygt miljø og giver børnene mulighed for at komme til orde, og udvikle deres ordforråd i dialog med den voksne og de andre børn i gruppen.

Vi er på den måde også opmærksomme på de børn som ikke af sig selv indgår i fælles leg eller aktiviteter, da legen er en vigtig del af barnets sproglige udvikling.

Det er vigtigt, at der igangsættes en tidlig indsats, hvis et barn er udfordret i sin sproglige udvikling.

I Hagested naturbørnehus bruger vi ALLE MED, som er et pædagogisk redskab til løbende observation og registrering af børnegruppens sproglige udvikling. I Holbæk kommune er det besluttet at alle børn fra de er 2 år og 10 måneder skal tilbydes "Rambøll sprogvurdering 3-6" hvor der skabes et grundlag for at tilrettelægge en målrettet indsats i det pædagogiske arbejde. Hvis sprogvurderingen giver anledning til en opfølgende indsats, kontaktes forældrene med henblik på at tilrettelægge et samarbejde om den videre indsats

En indsats kan være

- Piktogrammer (brug af billeder der synliggør dagens gang og supplerer det talte sprog)
- Dialogisk læsning (en højtlesningsmetode hvor barnet inddrages som fortæller af historien)
- Arbejde i små grupper med fokus på sproglege
- Tværfagligt samarbejde med tale/høre konsulent
- Fri for mobberi (en metode der hjælper barnet til at udtrykke følelser og behov samt konfliktløsning)
- Turtagning/ gentagelser

Vi er et naturbørnehus som opholder os udendørs det meste af tiden og bruger derfor naturen som vores læringsrum. Det gør vi blandt andet ved at lave læseområder til individuel og fælles fordybelse, hvor vi arbejder med dialogbaseret læsning. I børnehaven bruger vi forskellige aktiviteter og spil til at fremme børnenes ordforråd og sprogforståelse, som fx Kims leg, vendespil, billedlotteri og lignende, hvor de voksne deltager aktivt og kan guide og hjælpe undervejs. Som voksne ser vi børnenes perspektiv hvilket skaber nysgerrighed og en god indikation for leg og læring med børnenes interesse i fokus. I vuggestuen kan det fx være at følge børnenes spor, når de får øje på en mariehøne eller andre spændende ting, som må udforskes nærmere. På den måde er vi med til at styrke den sproglige udvikling hos barnet.

Kultur, æstetik og fællesskab

Uddrag af bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold for læreplanstemaet kultur, æstetik og fællesskab:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I Hagedsted Naturbørnehus er kultur, æstetik og fællesskab udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden.

Børnene skal have mulighed for at lære om egen og andres kulturer og værdier, og møde det nye med nysgerrighed og åbenhed.

Børnene skal udvikle en forståelse for, at verden er mangfoldig, og at menneskers sprog, vaner og levevilkår kan være vidt forskellig.

Børnene skal have mulighed for at deltage aktivt i og få viden om kultur, kulturhistorie og traditioner.

De skal yderligere tilbydes en mangfoldighed af muligheder for selv at udtrykke sig kreativt gennem brug af forskellige udtryksformer.

Mulige aktiviteter i Hagedsted Naturbørnehus

Sang, Rim og remser; Afholde bevægelses fredage, hvor sang, bevægelse og fællesskab er i fokus i de forskellige årstider og højtider.

De kulturelle tilbud i lokalsamfundet; Genkendelighed i lokalsamfundet f.eks. besøge kirken, være ved de grønne områder som er skoven, shelterpladsen, multibanerne og legepladsen.

I Hagedsted Naturbørnehus har vi en lang række af traditioner som byder på både kulturelle og æstetiske udtryksformer og hvor det pædagogiske personale skaber rammer om et læringsmiljø der formidler glæde og oplevelser:

Vi har halloween fest sammen, hvor der pyntes op og samtaler om halloween.

Til jul laves der dekorationer, julegaver og kirken besøges.

Ved fastelavn tales der igen om traditioner, udklædninger og meget mere.

Ved påske trilles der æg, klippes pynt og afholdes påske frokost.

Sammen med resten af område Katrinedal deltager vi i vores læringsfestival som afholdes i september. Her møder børnene nye voksne og andre børn og der er mulighed for at prøve nye og anderledes aktiviteter end dem de er vant til

Social udvikling

Uddrag af bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold for læreplanstemaet social udvikling:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

I Hagedsted Naturbørnehus lægger vi meget vægt på, at fællesskabet skaber rum til alle, skaber nye relationer og giver mulighed for at prøve forskellige positioner. De voksne er ansvarlige for at skabe og opretholde en balance mellem det enkelte barn og fællesskabet. Vi danner et rum, hvor børn på eget initiativ kan indgå i børnefællesskabet og/eller voksenstyrede aktiviteter.

Alle børn skal trives i deres roller, prøve nye roller og sociale kombinationer. Derfor er det vigtigt for os, at de voksne i Hagedsted Naturbørnehus rammesætter legen, således at alle børn har en følelse af at høre til og være med.

I Hagedsted Naturbørnehus er det vigtigt for os at danne gode relationer både barn/barn og barn/voksen, da dette er grobund for barnets deltagelse i det sociale fællesskab. Relationer er desuden en væsentlig del af grundlaget for, at børn lærer at føle empati. Empati handler om at mærke egne følelser og kunne sætte sig ind i andres følelser og oplevelsesverden.

Et eksempel; *to yngre børn er i konflikt om et stykke legetøj, og det ene barn hiver legetøjet ud af hånden på det andet barn, som herefter bryder ud i gråd. I situationer som denne er det vigtigt at den voksne hjælper børnene med at sætte ord på situationen via aflæsning af kropssprog f.eks. **“Se, lille Ole bliver ked af det, når du tager legetøjet fra ham”**. Det samme gælder for de ældre børn, men her er det relevant at sætte ord på egne og andres følelser igennem en fælles dialog med alle parter. Målet er, at det enkelte barn på sigt lærer hvordan man interagerer og leger med hinanden.*

Børn leger af lyst og fordi det er sjovt. I Hagedsted Naturbørnehus lægger vi vægt på læring igennem leg. Legen giver det enkelte barn mulighed for at danne nære relationer med andre. Igennem eksempelvis rolleleg stimuleres barnets fantasi og intellektuelle- og sociale færdigheder.

At lege er desuden essentielt for, at børnene lærer at lytte til hinandens ideer og lærer at gå på kompromis. Derudover giver legen også mulighed for at danne nye venskaber og relationer. Vi har fokus på at være tæt på legen i tilfælde af konflikter så vi kan hjælpe og guide, og dermed passe på børnenes leg.

Et eksempel; *Asta og Beate leger sammen i legehuset. Cille kommer og vil gerne være med, men får hurtigt et nej. Cille henter en voksen og sammen spørger de hvorfor, hun ikke må være med. Asta og Beate forklarer at Cille altid slår og vil bestemme over legen. Den voksne og Cille går i dialog med pigerne og aftaler at Cille vil prøve at huske ikke at slå eller bestemme- Cille får lov at deltage, og den voksne forbliver tæt på til hjælp og guidning. Havde Cille ikke fået lov at deltage, er det den voksnes opgave at hjælpe C videre til en anden aktivitet, evt. en leg, hvor den voksne er aktivt med i legen.*

Vi ser børnenes individuelle ressourcer og bruger disse, som aktiver til at styrke børnenes deltagelse i børnefællesskaberne. Børn er forskellige og har brug for forskellige udfordringer. Vi bruger materialet fra "Fri for mobberi".

I Hagested Naturbørnehus har vi fokus på medbestemmelse og demokratisk dannelse. Det kommer til udtryk ved, at børnene i løbet af dagen kan være med til at bestemme dagens gang, f.eks. hvor går turen hen, hvilken bog skal vi læse og hvor skal vi lege henne.

Formålet med medbestemmelse er, at børnene føler sig inkluderet i hverdagens gang og aktiviteter, samt føler sig hørt. I Hagested Naturbørnehus skal forskellighed blandt børnene ses som en ressource, som udvider deres sociale horisont.

I Hagested Naturbørnehus lægger personalet vægt på, at alle børn trives og har en god hverdag med gode venner og lærerige oplevelser. Alle børn har brug for at blive mødt med positive forventninger, dette fremmer børnenes gåpåmod og positive forventninger til omverdenen.

Det er vigtigt for os, at børnene i Hagested Naturbørnehus har flere forskellige venskaber. Barnet skal altid føle sig som en del af fællesskabet, også hvis deres bedste ven ikke er kommet i dagtilbuddet.

Vi lægger vægt på at børnene, både store som små, kender hinanden på deres stuer.

Et eksempel: *vuggestuen holder hver dag samling, hvor der startes med en navnesang. Herefter tales der om hvilke børn der er mødt og hvilke der er fraværende. Dette giver børnene en følelse af at høre til og være en del af et fællesskab på stuen.*

Vi ser det enkelte barn som et unikt individ. Ingen børn er ens og skal derfor behandles forskelligt. Børn har krav på at blive hørt og set. Deres selvværd, selvtillid og selvfølelse skal styrkes. Børn skal i videst muligt omfang støttes i deres motoriske, sociale, intellektuelle, sproglige og emotionelle udvikling.

Natur, udeliv og science

Uddrag af bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold for læreplanstemaet natur, udeliv og science:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk.

I Hagested Naturbørnehus giver vi børnene mulighed for at udforske og blive opmærksomme på naturens muligheder. Gennem daglige læringsmiljøer vil børnene få indsigt i og viden om naturen i nærmiljøet. Vi har fokus på, at alle børn kan deltage i læringsaktiviteter, som skaber grobund for undring og refleksion. Dette

vil skabe nysgerrighed, som vi i fællesskab undersøger og har dialog om. Gennem tætte dialoger udforsker vi i fællesskab naturen, hvormed vi understøtter børnenes forståelse herfor.

I Hagested indretter vi fysiske læringsmiljøer, hvor børnene kan eksperimentere og udforske en bred vifte af naturfænomener f.eks. størrelsesforhold, tyngdekraft, dyr, planter, farver og tal. Vi giver børnene mulighed for aktivt at observere, hvordan vi kommer fra frø til blomst, fra haletudse til frø eller andre levende processer, som alle er med til at understøtte kendskabet til årsag, virkning og sammenhæng. Helt konkret giver vi børnene deltagelses muligheder i aktiviteter, hvor de selv oplever vigtigheden af at være med til at passe på naturen og se, hvad eksempelvis vanding gør for blomster og afgrøder.

Vi er i naturen året rundt og oplever sammen årstidernes skiften, dette er et læringsmiljø i uderummet med direkte natur-sanseoplevelser, hvormed børnene tilegner sig kompetencer til at klæde sig efter vind og vejr, samt lærer at læse vejret.

I forbindelse med FN's 17 verdensmål, opnår børnene kompetencer for bæredygtig udvikling. Dette gøres konkret ved at lære dem om f.eks. affaldssortering, hvor lang tid de forskellige materialer ligger i naturen inden de forgår, eller bliver til mikroplast som er så småt det ikke kan ses med det blotte øje. Derved opnår de kompetencer til at sortere og samle affald, da de er opmærksomme på, hvad det gør for naturen og dyrelivet.

Børns kognitive evner bliver udviklet ved at have forskelligt underlag, på denne måde styrkes deres kropsbevidsthed og de har fremadrettet lettere ved at lære om konsekvenser af deres handlinger. I Hagested er der mange forskellige underlag, man kan gå på bare tæer i haven, de forskellige sanser styrkes og børnene lærer, hvor deres krop går til og hvad de kan gøre med kroppen. Desuden styrkes børnenes knogler og sener, så de senere i livet ikke får så mange skader. Deres motoriske evner styrkes og dermed fremmes deres sproglige forståelse. Børnene sanser, de undres og derfor stiller de spørgsmål som skaber dialog mellem børn og voksne, og børn og børn mellem.

I Hagested vægter personalet en undersøgende tilgang gennem science, der åbner for inddragelse af naturen og naturfænomener som ild, vind, jord, luft og magnetisme. I science-tilgangen er der fokus på børns begyndende forståelse for naturen, børns talforneemmelse, og forneemmelse for størrelser og dermed en begyndende matematisk opmærksomhed. Der tages udgangspunkt i et læringssyn, der aktivt inddrager børnenes eksisterende viden og erfaringer, undren og spørgsmål; men som samtidig forstyrrer og udfordrer børnenes aktuelle forståelse. En proces, som går fra det meget konkrete til det abstrakte- fra regnorm til luftart, hvor det pædagogiske personale skaber sammenhæng mellem læringen i hverdagen og naturvidenskabens forståelse og begreber. Det pædagogiske personale tilrettelægger læringsmiljøet, så det giver børn mulighed for at eksperimentere med antal, rum og form, som tidlige indgange til den matematiske verden.

Som eksempel kan bålet samle børneflokken og give gode stunder og snakke om alt mellem himmel og jord. Bålet giver ro og lyst til samvær og snakken er ofte om bålet, hvordan vi tændte det eller om flammer og gløder.

Der skal være en særlig opmærksomhed på at sikre, at børn og familier i udsatte positioner støttes i at være i og lære om naturen.

Alsidig personlig udvikling

Uddrag af bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold for læreplanstemaet alsidig personlig udvikling:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvad er alsidig personlig udvikling?

- Barnet skal lære sig selv at kende - Hvem er jeg og hvad kan jeg.
- Børn skal hvile i at være sig selv og acceptere at være forskellige fra andre.
- Børn skal føle sig gode nok og værdsat som den de er.
- Barnet skal have en naturlig nysgerrighed på sig selv og sin omverden samt turde udfordre og udforske det.
- Barnet skal turde udfordre sig selv i dets zone for nærmeste udvikling.

Hvordan understøtter vi alsidig personlig udvikling i Hagedsted Naturbørnehus?

Det pædagogiske personale i vores dagtilbud arbejder ud fra en anerkendende tilgang til børnene. Vi er nærværende, imødekommende og positive i vores relation til alle børn og deres forældre. For at sikre børnenes udvikling bedst muligt sker det altid i et samspil med andre børn og det pædagogiske personale.

Aktiviteterne i huset bliver tilpasset børnenes kompetencer og overskrider ikke deres grænser. I huset får børnene bl.a. mulighed for at deltage på egne præmisser i fællesskaber, får støtte til at udtrykke egne behov og ønsker samt får hjælp og støtte til at være sig selv.

I Hagedsted Naturbørnehus har vi fokus på, at læringsmiljøet skal fremme børns nysgerrighed, engagement og deltagelse, så børnene derigennem oplever fordybelse, selvrespekt, selvtillid og selvværd. Børn udvikler engagement, når de indgår i relationer med både børn og voksne, hvor de føler sig respekteret, passet på og værdsat som dem de er. Det pædagogiske personale skal bidrage til at udvikle børns selvstændighed og styrke børnenes evner til at indgå i forpligtende fællesskaber med andre.

Vi planlægger voksen- og børneinitierede lege og aktiviteter, således skabes der mulighed for at udfolde, udforske og mærke sig selv og hinanden på forskellige måder. Gennem deltagelse i disse fællesskaber får børnene grundlæggende erfaringer med at indgå i, høre til og navigere i fællesskabet uanset forskelle. Vi er

ligeledes opmærksomme på, at børn i udsatte positioner bliver understøttet i muligheden for at deltage i fællesskaberne og gøre sig egne erfaringer.

I Hagedsted Naturbørnehus understøtter vi børns evne til at håndtere udfordringer, konflikter og modgang ved at guide børnene gennem forskellige måder at håndtere konfliktfyldte situationer og følelser på. Vi giver børnene mulighed for at eksperimentere med situationer og følelser gennem leg og dialog.

Læringsmiljøerne skal understøtte og styrke børns alsidig personlige udvikling gennem plads til både risikofyldte lege, som i et tumlerum, pudrum og udendørsarealerne, hvor de lærer sig selv og deres grænser at kende. Der skal være plads til fordybelse i blandt andet et læsehjørne, puslespil, sanserum samt en hængekøje.

I Hagedsted Naturbørnehus lægger vi meget vægt på at få inkluderet alle, og at vi altid vil have en pædagogisk bagdør til de børn, som ikke føler sig klar til den aktivitet vi har planlagt, så de har mulighed for at trække sig uden at føle sig ekskluderet. De har blandt andet mulighed for at sætte sig med en bog eller tage en cykel frem.

Det pædagogiske personale er meget bevidste om at holde fokus på det enkelte barns alsidige personlige udvikling.

Krop, sanser bevægelse

Uddrag af bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold for læreplanstemaet krop, sanser og bevægelse:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I Hagedsted Naturbørnehus er vi ude hver dag- børnene bruger deres krop dagligt både motorisk og sanseligt.

Vores udgangspunkt er, at al læring foregår via kroppen og vores syv sanser. De tre motoriske grundsanser (den taktile sans, den vestibulære sans og muskel-led sansen), i samspil med de fire øvrige sanser (lugte-, syns-, smags- og høresansen). Vores læringsmiljø giver mulighed for, at alle syv sanser kommer i spil.

Læringsmiljøet tilrettelægges, så det giver mulighed for vekselvirkning i læringsrummet. Dette gøres ved, at det pædagogiske personale er opmærksomme på deres rolle og faglige betydning som igangsætter og deltager (foran i læringsrummet), i fælles planlagte aktiviteter (ved siden af barnet) og spontane aktiviteter, hvor den voksne følger barnets initiativer (bagved barnet).

Derudover gives der betydelig plads til, at børnene indbyrdes kan inspirere hinanden til kropslig bevægelse og udfoldelse (barn-barn relationen). Denne vekselvirkning i læringsrummet er samtidig med til at sikre børnene læring via kroppen - hele dagen.

Alle børn har mulighed for at deltage i fysisk aktivitet i større eller mindre grupper. De voksne er aktivt deltagende og medvirker til at motivere til nye oplevelser med kroppen. De voksne har samtidig en bred almen viden om kroppen, sundhed, ernæring og børnenes motoriske udvikling.

Vi har fokus på at se det enkelte barns udviklingsniveau og på at skabe meningsfulde kropslige aktiviteter, der ligger i forlængelse af dette (barnets nærmeste zone for udvikling).

Børnene bliver inddraget, afhængig af deres udviklingsstrin, og gør sig hermed kropslige erfaringer, der fører til udvikling og større forståelse for egen krops formåen. Læringen bliver vedkommende i et børneperspektiv og er også et udtryk for læring gennem hele dagen.

I Hagedsted Naturbørnehus tænkes krop og bevægelse ind i hverdagen- både på ture i nærmiljøet og ude på vores legepladser. Legepladserne er indrettet til motorisk udfoldelse og mulighed for at udfordre sig selv, hvad enten det er vuggestuebarnet, som kravler op ad bakken, for at komme til rutsjebanen eller det er det store børnehavebarn som udfordrer sig selv ved klatrevæggen.

Samtidigt er legepladserne indrettet med krat og mulighed for at sanse naturen og bruge sine sanser, når der bliver gynget i hængekøjer, eller kravles rundt i hæk eller krat, hvor de forskellige sanser er i spil. Eks. muskelled sansen, når børnene gynger hinanden i hængekøjerne eller vestibulær sansen, når man bliver gynget. Den taktile sans bruges, når der røres ved mange steder: når børnene sanser underlaget med bare fødder, der leges med vådt/tørt sand og de små krible krable dyr kommer op i hænderne for at blive nærstuderet.